

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU

LJUBITE NEPRIJATELJE!

VELJAČA

**Sed. 19. SEDMA NEDJELJA KROZ
GODINU**

Konrad, Ratko, Rajko, Blago

Pon. 20. Leon Čudotvorac, Lav, Lea

Uto. 21. Petar Damjanski, Damir, Natalija

PEPELNICA

Sri. 22. **Katedra sv. Petra**

Izabela, Margareta, Tvrtko

Čet. 23. Polikarp, Romana, Grozdan

Pet. 24. Montan, Goran, Modest

Sub. 25. Nestorije, Hrvoje, Berislav

Naslovnica:

Slika preuzeta s:

<https://www.carmelsaintjoseph.com>

mihael

03/2023.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela
MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVII. (2023.), broj 4 (555); sedma
nedjelja kroz crkvenu godinu, 19. veljače 2023.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan,
tel.: 22 712, 85 682;

e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana,
tel.: 22 715, 82 805;

e-mail: vbakula@mup.hr

MEDITACIJA

Savršeni kao on 3

**SLUŽBA RIJEČI
VII. NEDJELJA KROZ GODINU**

ČITANJA 4

Ljubite neprijatelje!

HOMILIJA

KATEHEZA

Lex Talionis - zakon odmazde 10

**SLUŽBA RIJEČI
PEPELNICA**

ČITANJA

Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti,
uzvratit će ti. 12

HOMILIJA

Vrijeme promjene 16

KATEHEZA

Čista srijeda - pepelnica 18

Mali vjeronaučni leksikon 20

IZ ŽIVOTA CRKVE

Nova imena za asteroide 22

SPOMENDAN

Luigi Versiglia i Callisto Caravario 24

OBAVIJEST

Hodočašće u Lourdes
Duhovne vježbe u ožujku 26

NAŠI POKOJNI 28

Savršeni kao on

Zakon odmazde, koji nalazimo u Knjizi Izlaska, ograničavao je osvetu tako da se za svako nanaseno zlo uzvraćalo jednako.

No Isus nudi novi put, put bez osvete, bez otpora. Isus zaustavlja spiralu nasilja. Mržnja više ne smije izazivati novu mržnju. Nasilje ne treba rađati novo nasilje. Mislim na Isusa u trenutku muke. Na nasilje, mučenje, ponižavanje nije odgovorio ni jednom riječju.

Isusova uputa 'ljubite neprijatelje!' najviše uznemiruje, najradikalnija je. Ona naizgled čak premašuje zdrav razum, pred njom se ljudska dobrotu zaustavlja i zbog nje bi svijet mogao misliti da smo ludi. Da, mogao bi...

Isus predlaže širenje ljubavi. Tvoj bližnji je također i tvoj neprijatelj. Tvoj bližnji je i osoba koju mrziš. Ona kojoj ne uspijevaš oprostiti, ona koja ti diže tlak, zbog koje mijenjaš smjer.

To je tvoj bližnji, onaj kojega trebaš voljeti i za kojega trebaš moliti. Riječ koju evanđelist bira kako bi iskazao prirodu te ljubavi u sebi sadržava značenje punine, neuvjetovanosti i potpunosti.

Učenik je pozvan tako ljubiti.

Učitelj se ne šali, traži od nas najbolje.

Isus nam daje program vježbi za srce koje trebamo sustavno provoditi, s dahom Duha Svetoga.

Ta ljubav poziva na prikupljanje sve snage koju čovjek ima.

Ta nas ljubav čini savršenima kao što je Otac naš na nebesima.

Ta nas ljubav čini onima što doista jesmo: sinovima Boga ljubavi.

Hrabro, dragi prijatelji! Započnimo vježbe za srce bez straha i otkrit ćemo u sebi ljepotu i strast za koje nismo znali da postoje.

Prvo čitanje: Lev 19, 1-2.17-18

Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga!

Čitanje Knjige Levitskog zakonika

Gospodin reče Mojsiju:

“Govori svoj zajednici Izraelaca i reci im:

*‘Sveti budite! Jer sam svet ja, Gospodin,
Bog vaš!’*

*Ne mrzi svoga brata u svom srcu!
Dužnost ti je koriti svoga sunarodnjaka.
Tako nećeš pasti u grijeh zbog njega.*

Ne osvećuj se!

*Ne gaji srdžbe prema sinovima svoga
naroda.*

*Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga.
Ja sam Gospodin!”*

Riječ Gospodnja

Odlomak iz Levitskoga zakonika koji je preuzet u prvo čitanje pripada opsežnijem dijelu te starozavjetne knjige koji se obično naziva Zakon svetosti. Tako je nazvan zbog rečenice koja se nalazi u tom odlomku: »Sveti budite! Jer sam svet ja, Gospodin, Bog vaš!« Cijeli Levitski zakonik smješten je u Šator sastanka, u ono svetište koje je Izraelce pratilo na njihovu putovanju kroz pustinju prema obećanoj zemlji. U tom putujućem svetištu Bog progovara Mojsiju. Šator sastanka s Kovčegom saveza označavao je Božju prisutnost, a Bog je svet. U tadašnjem shvaćanju pojam svetosti označavao je izdvojenost od onoga svakodnevnoga i običnoga. Budući da je sveti Bog bio posred Izraelaca, oni su tu njegovu prisutnost mogli živjeti samo tako da i sami budu sveti. Cijeli Levitski zakonik bavi se upravo time, a osobito taj Zakon svetosti. U njemu se najprije nalaze propisi o klanju životinja jer je klanje uvijek sveti čin. Njime se proljeva krv koja je, prema razumijevanju drevnih Izraelaca, sjedište života i kao takva pripada Bogu. Zato je propisano da se klanje uvijek mora izvršiti uz svetište. Slijede propisi koji se uglavnom bave spolnim moralom po kojem će se Izraelci razlikovati od ostalih naroda koji su ih okruživali, potom propisi o posebnoj svetosti svećenikâ i o svetkovinama, a sve završava blagoslovima i prokletstvima koji trebaju potaknuti na vršenje tih zapovijedi.

U većem dijelu koji se bavi spolnim moralom nalaze se i propisi drukčijega karaktera, a njima pripada i kratak odlomak: »Ne mrzi svoga brata u svom srcu! Dužnost ti je koriti svoga sunarodnjaka. Tako nećeš pasti u grijeh zbog njega.« Taj se propis bavi odnosima koji moraju vladati unutar svetoga, izabranoga naroda. Osim zabrane mržnje, naglašena je i odgovornost za sunarodnjaka. Obveza je svakoga Izraelca brinuti se da svi članovi naroda budu sveti. Ne čini li to, ni sam se ne može držati svetim. Usto, zabranjena je svaka osveta i svaka srdžba. Najzad dolazi i zapovijed: »Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga.« Očito je da se ovdje ta zapovijed odnosi isključivo na pripadnike izraelskoga naroda. Ipak, nekoliko redaka dalje, Levitski zakonik donosi i sljedeću zapovijed: »Stranac koji s vama boravi neka vam bude kao sunarodnjak; ljubi ga kao sebe samoga.« Na taj je način zapovijed ljubavi proširena na sve ljude.

Otpjevni psalam: Ps 103, 1-4.8.10.12-13

Milosrdan je i milostiv Gospodin.

Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina,
i sve što je u meni, sveto ime njegovo!
Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina,
i ne zaboravi dobročinstva njegovih!

On ti otpušta sve grijehе tvoje,
on iscjeljuje sve slabosti tvoje;
on ti od propasti izbavlja život,
kruni te dobrotom i nježnošću.

Kako je istok daleko od zapada,
tako udaljuje od nas bezakonja naša.
Kako je otac nježan prema sinovima,
tako je Gospodin nježan prema
onima što ga se boje.

U ovom psalmu progovara grešnik koji je u Bogu pronašao milosrđe te ga osobno želi hvaliti. Božje milosrđe rađa se iz Gospodinove spoznaje o našoj krhkosti i zbog toga čovjek treba biti svjestan svojih grijeha i slabosti, ne zbog moguće kazne, već stoga što grijesima ranjava očinsku ljubav koju Bog ima prema nama.

Drugo čitanje: 1Kor 3,16-23

Sve je vaše, vi Kristovi, a Krist Božji.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo!

Ne znate li? Hram ste Božji i Duh Božji prebiva u vama. Ako tko upropašćuje hram Božji, upropastit će njega Bog. Jer hram je Božji svet, a to ste vi.

Nitko neka se ne vara. Ako tko misli da je mudar među vama na ovome svijetu, neka bude lud da bude mudar. Jer mudrost ovoga svijeta ludost je pred Bogom. Ta pisano je: *On hvata mudre u njihovu lukavstvu. I opet: Gospodin poznaje namisli mudrih, one su isprazne.*

Zato neka se nitko ne hvasta ljudima jer sve je vaše. Bio Pavao, ili Apolon, ili Kefa, bio svijet, ili život, ili smrt, ili sadašnje, ili buduće: sve je vaše, vi Kristovi, a Krist Božji.

Riječ Gospodnja

Apostol Pavao članove Crkve uvijek naziva svetima, pa tako i kršćane u Korintu. Njihova je svetost ipak zamagljena mudrovanjem koje među njima stvara podjele. To je očiti nedostatak ljubavi prema bližnjemu. Time oni upropašćuju »hram Božji«, to jest Crkvu. Hram je, kao i nekoć Šator sastanka, znak Božje prisutnosti u narodu, a gdje nema ljubavi, nema ni Boga. Tako svaka mržnja, svako neprihvatanje drugoga, svako postupanje na način Zloga upropašćuje hram Božji. Zato Pavao ponovno poziva kršćane u Korintu na jedinstvo, njih koji su bili podijeljeni na sljedbenike Pavla, Apolona ili Kefe. Temelj je toga jedinstva Krist u kojega su povjerovali i od kojega žive.

Svaki je kršćanin svet jer ga je Bog u krštenju sebi posvetio, ali je i pozvan biti svet tako što će činiti Božja djela na Božji način. Uzor je uvijek Isus Krist i njegovo predanje za sve ljude.

<http://www.word-sunday.com/>

Evandjelje: Mt 5, 38-48

Ljubite neprijatelje!

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima:

Čuli ste da je rečeno:

Oko za oko, zub za zub!

A ja vam kažem:

Ne opirite se Zlomu! Naprotiv, pljusne li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi. Onomu tko bi se htio s tobom parničiti da bi se domogao tvoje donje haljine prepusti i gornju.

Ako te tko prisili jednu milju, pođi s njim dvije. Tko od tebe što zaište, podaj mu! I ne okreni se od onoga koji hoće da mu pozajmiš.

Čuli ste da je rečeno:

Ljubi svoga bližnjega, a mrzi neprijatelja.

A ja vam kažem:

Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone da budete sinovi svoga Oca koji je na nebesima, jer on daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima. Jer ako ljubite one koji vas ljube, kakva li vam plaća? Zar to isto ne čine i carinici? I ako pozdravljate samo braću, što osobito činite? Zar to isto ne čine i pogani?

Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!

Riječ Gospodnja

Evandeoski odlomak i dalje donosi dijelove Isusova govora na gori iz Matejeva evandjelja, i to nastavak prošlonedjeljnoga govora u kojem Isus izgovara niz antiteza koje započinju njegovim riječima: »Čuli ste da je rečeno«, nakon čega slijedi zapovijed staroga Zakona, a onda i Isusovo tumačenje koje je uvedeno njegovim riječima: »A ja vam kažem«. U tom su odlomku dvije antiteze. Obje polaze od propisa Levitskoga zakonika. Prva podsjeća na zapovijed: »Oko za oko, zub za zub.« Isus na to izriče iznenađujuću zabranu: »Ne opirite se Zlomu!« Zar se ne treba boriti protiv Zloga? Smisao je Isusove zabrane u tome da se Zlomu čovjek ne može i ne smije suprotstavljati na način Zloga. Stoga je zabranjena osveta jer je ona način djelovanja Zloga. Pritom Isus ne mijenja stari Zakon jer, kao što smo vidjeli, već Levitski zakonik sadrži zabranu osvete. Isus svoje slušatelje podsjeća na važnost vjernosti duhu Zakona. U odgovornosti za drugoga kršćanin treba biti spreman i na žrtvu. U tome je smisao i Isusovih riječi o okretanju drugoga obraza. Za Isusa se ne postavlja pitanje kako kazniti nekoga tko griješi, nego kako mu pomoći da prestane griješiti, kako mu pomoći da više ne čini djela Zloga. To je moguće samo tako da se prema takvoj osobi počnu činiti djela Dobroga, to jest da se prema toj osobi počne odnositi onako kako se prema njoj odnosi Bog, s milosrđem, podnošenjem i praštanjem. Druga antiteza polazi od zapovijedi o ljubavi prema bližnjemu. Isus tomu dodaje i zapovijed ljubavi prema neprijateljima i progoniteljima. Pritom je još jasnije za uzor postavljen Otac koji je na nebesima »jer on daje da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i da kiša pada pravednicima i nepravednicima.« Nastavljajući se na takvo razmišljanje, Isus poziva svoje slušatelje: »Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!« Taj poziv samo je na drugačiji način izrečen poziv na svetost iz Levitskoga zakonika.

Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

Civilizacija ljubavi

U Starom zavjetu Zakon je zapovijedao ljubav prema sunarodnjacima. Ni danas se baš nismo udaljili od potrebe takve zapovijedi. Čini se da su naši bližnji oni koji su najpotrebniji naše pažnje. Nisu nam toliki problem ni stranci. Isus jasno govori, nije ga teško shvatiti. Ali je teško prihvatiti njegove namjere. Uči nas svojim primjerom jer sam nije dopuštao da mu u srcu izraste stablo neprijateljstva. Nikoga nije smatrao neprijateljem. Čak je i Judu u trenutku izdaje nazivao prijateljem. Najgore je od svih otrova zatrovati se neprijateljstvom. A svijet, okolina, ljudi svojom zloćom to uporno žele nametnuti. Nema toga vrta u kojem se neće pojaviti korov. Odakle korov, pitali su Isusa učenici, kad je samo dobro sjeme posijano. Neprijatelj čovjekov uvijek u vrt ubaci zrnje korova. To su zrnja raznih zloća. Zrno ljutnje naraste u antipatiju, pa pusti korijenje i naraste u mržnju. To se dogodi kad pustimo da naraste. Mnogi su primjeri mržnje među rodbinom i susjedima koji su počeli iz malih ružnih riječi i svađica. Olako svrstavamo ljude u skupinu neprijatelja. Zapravo, ako je riječ o onima koji se ponašaju kao neprijatelji, ne mora značiti da su neprijatelji. Neprijateljstvo nam ne smije biti apsolutna kategorija. S onim

što je apsolutno teško se boriti. Ako utuviš u glavu da te netko progoni stalno ćeš ga izbjegavati. Ako ti nije dovoljno milja, kilometar, sat, dan, mjesec da s nekim uspostaviš odnos, onda produži taj zajednički hod, dodaj još vremena. Najčešće, prostor ti je već zadan, jer ionako s nekim moraš živjeti, dijeliti životni prostor. Onda je bolje stvarati prijatelje, nego neprijatelje.

Biti dobri onima koji su nama dobri, to je naš standard. Za postizanje savršenstva, uz vrijeme, trebamo puno strpljenja, truda i žrtve, ali i poniznosti. Isusove upute ne mogu se primijeniti kao recept koji će riješiti sve svađe, sva neprijateljstva, sve probleme. Isusove upute su cilj kojemu svatko treba težiti: „Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!“ Ništa ispod toga. Lako se oduševimo i zanesemo ljudima. Pa se isto tako lako i razočaramo. Mudrost ovoga svijeta, čujemo u drugom čitanju, ludost je pred Bogom. Najveća ludost za kršćane je da nekoga smatraju iznad sebe, pa bio on i apostol, propovjednik, župnik ili biskup. Tako se može stvoriti ovisnost o toj osobi, navezanost. Jer nismo ni Petrovi, ni Pavlovi, ni svjetski, ni narodni, nego Božji. Samo se na Boga trebamo vezati. Sve što jesmo i što imamo od Boga imamo. On je ideal, savršeni uzor i cilj. I put, način

kojim treba ići. Trud i žrtva se danas malo cijeni. Govori se radije o pravima. Svi traže neka svoja prava. Ljudska prava, građanska prava, prava djece, prava žena, prava manjina, prava potrošača, prava navijača. A sva ta prava traže pravdu za sebe, pravo na sebičnost: „Daj ti meni moje, a za drugo ćemo lako.“

A kao opravdanje zna se čuti: „Ja sam ti takav, ne mogu drukčije.“ Lako je biti nesavršen. A Isus kaže nisi takav i možeš drukčije. Stvoren si za više, bolje. U tebi ima nešto vječno, apsolutno, božansko. Dragocjen si u Božjim očima. On te beskrajno ljubi. Otkupljen si predragocjenom krvlju. Otkrij i istakni tu cijenu. Za dragocjen biser pravi trgovac je spreman sve prodati, jer on vrijedi više od svega. Čini nam se da će malo tko od ljudi u

ovome svijetu dosegnuti savršenu ravnotežu odnosa prema Bogu, ljudima i prirodi. Nije baš tako. Bogu hvala za mnoštvo svetih primjera. Najčešći primjer su oni roditelji, posebno majke, koje ljubavljaju uzvraćaju na nezahvalnost vlastite djece. Mnoga prijateljstva su se izgradila na oprostenoj nepravdi. Domovinski rat je krcat primjerima oslobađajuće snage oprostjenja. Vukovarska žrtva je najveća pobjeda koja nije izvojevana oružjem nego taktikom koja je svojstvena samom Bogu. Božanska ljubav je najjači i odlučujući udarac zlu. Jedino po Isusu može se prekinuti lanac zla koji steže ljude i narode i drži ih u neprestanom neprijateljstvu i napetosti. Od Isusa učimo da je oprostjenje najljepša stvar na svijetu.

Služba riječi 286/17.

Lex Talionis - zakon odmazde

Česta kritika Biblije je prisutnost, pa čak i odobravanje nasilja. Iako ova kritika ne uvažava potrebu da se napravi razlika između onoga što je opisano u Bibliji i onoga čemu Biblija uči, nemoguće je poreći da je drevni svijet bio mjesto nasilja. Jedan od koncepata na kojima se temelji nasilje antičkog svijeta bilo je načelo *lex talionis*.

U ovom ću radu raspraviti o ovom drevnom zakonu odmazde te o tome kako biblijska povijest uključuje Božje napore da ublaži ljudske nasilne sklonosti, što je na kraju došlo do vrhunca u Kristu i poruci Evanđelja.

Oko za oko

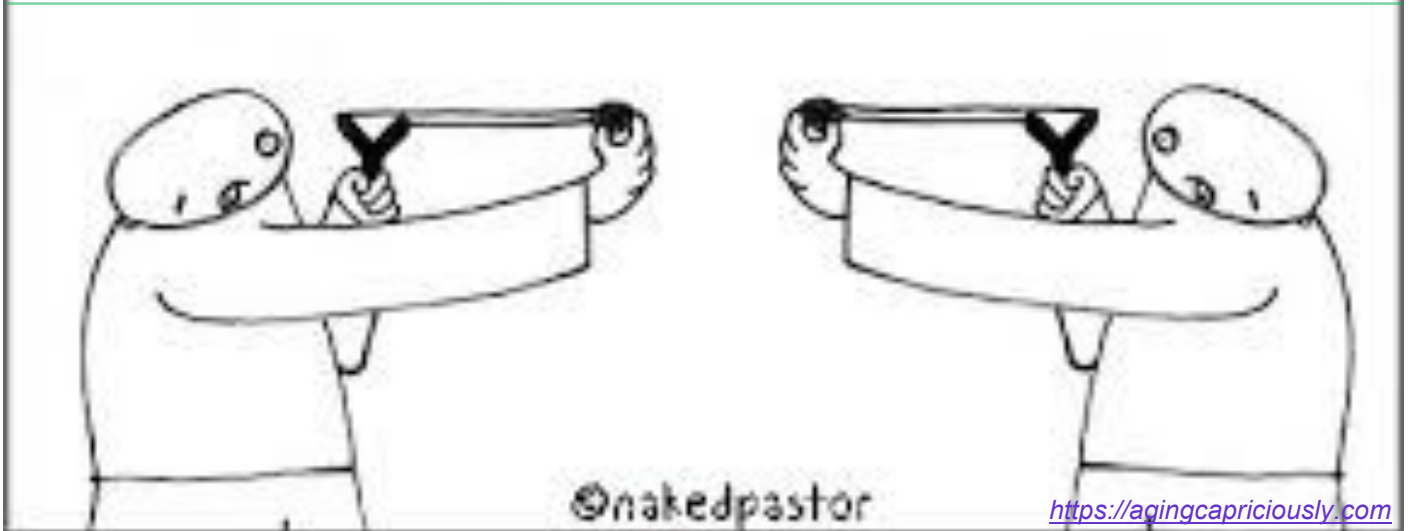
Otprilike tri stotine godina prije nego što je knjiga Postanka sastavljena, Hamurabijev zakonik kodificirao je zakone drevnog Babilona. Zakonik je predviđao, između ostaloga, neku vrstu osvetničke pravde. Načelo na kojem se temelji osvetnička pravda naziva se *lex talionis* ili „zakon odmazde“. Na primjer, dio Hamurabijevog kodeksa glasi: „Ako je čovjek prouzročio gubitak oka uglednom čovjeku, mora mu se izbiti jedno oko. Ako je slomio ud uglednom čovjeku, neka se slomi njegov vlastiti ud. Ako je izbio zub uglednom čovjeku, njegov zub mora biti izbijen.“

Vrlo sličan koncept artikuliran je u Bibliji. U Knjizi izlaska 21,23, Izraelcima je rečeno

da "daju život za život, oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nogu za nogu." U svrhu ovog rada usredotočit ću se na biblijsko razumijevanje načela *lex talionis*. Ako se ovaj stih promatra zasebno, čini se da zagovara nasilje. Međutim, ako ga se promatra u širem kontekstu nasilnog drevnog svijeta, načelom *lex talionis* zapravo se nastojalo ograničiti koja su djela dopuštena za postizanje pravde. Dakle, iako je modernom zapadnjaku teško prihvatiti legitimnost načela *lex talionis*, njime se zapravo suzbijalo nasilnije verzije osvete i pravde.

Prema kanonskom pogledu na Bibliju (tumačenje Starog zavjeta u Kristovom svjetlu), Božje nametanje načela *lex talionis* možda je bio pokušaj da se Izraelci „odviknu“ od još nasilnijih praksi. U vrijeme proroka Izaije, ovo „odvikavanje“ ili ublažavanje nasilja nad ljudskim bićima jasno je prisutno. Bog je nepokolebljiv kad kaže Izraelcima: „Ruke su vam u krvi ogrezle, operite se, očistite. Uklonite mi s očiju djela opaka, prestanite zlo činiti! Učite se dobrim djelima: pravdi težite, ugnjetenom pritecite u pomoć, siroti pomozite do pravde, za udovu se zauzmite.“ (Iz 1,16-17).

U konačnici, ono što potkrepljuje načelo *lex talionis* i Božje napore da odvoji ljudska bića od njihovih nasilnih sklonosti jest pretpostavka da su učinci istočnog grijeha oštetili ljudsku prirodu. Učinjenu štetu ne mogu popraviti oštećena ljudska bića. Samo Spasitelj može vratiti ljudska bića u njihovo prvobitno stanje. To je poruka Evanđelja.

Okreni obraz

Dva događaja koji uključuju Krista prikazana u Novom zavjetu rasvijetlit će naše razumijevanje nasilja u odnosu s Kraljevstvom Božjim.

Prvi događaj opisan je u Matejevom evanđelju (Mt 5,38-39) i izravno je osporavanje lex talionis. „Čuli ste da je rečeno: Oko za oko, zub za zub! A ja vam kažem: Ne opirite se Zlomu! Naprotiv, pljusne li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi.“ U početku se čini da je to previše pasivno. Međutim, kako bismo ispravno razumjeli Kristovu zapovijed, moramo je smjestiti u kontekst židovske kulture prvog stoljeća.

Ključno za razumijevanje odlomka jest razumjeti značenje korištenje dlana za udaranje drugoga. Na drevnom Bliskom istoku, kada je netko htio uspostaviti dominaciju nad drugim tko je bio nižeg ranga, protivnika bi udario desnom rukom po desnom obrazu - dakle, stražnjim dijelom dlana. Ako bi udarena osoba okrenula drugi obraz, napadač bi se suočio s izborom: udariti lijevom rukom, što se smatralo nečistim, ili udariti desnom rukom po lijevom obrazu - što se smatralo činom jednakosti i priznavanja ljudskosti.

Stoga, kada se Kristova zapovijed o okretanju drugoga obraza stavi u pravi kontekst, vidimo da joj je svrha počinjeno nasilje „odraziti“ na onoga koji čini nasilje. Napadač se ili bavi nečistim djelom (prema židovskoj tradiciji) ili priznaje da je osoba koju udara njemu ravna. Budući da nije

moguće ugnjetavati sebi ravne, okretanje drugog obraza može se shvatiti kao nenasilan čin protiv ugnjetavanja.

Drugi događaj za koji mislim da će rasvijetliti kršćansko shvaćanje koncepta lex talionis i nasilja sadržano je u blaženstvima. Isus nam govori: „Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati!“ (Matej 5,9). Biti blagoslovljen znači biti sretan; to je najviši cilj ljudske prirode. Biti mirotvorac, biti katolik, znači biti netko tko, kroz milost, nasljeđuje Isusa u donošenju pomirenja drugima dajući sebe. Oni koji to čine prava su djeca Božja i pokazuju nam put do istinske sreće.

Zaključak

Zbog učinaka istočnog grijeha, ljudska bića imaju sklonost prema nasilju. Nije slučajnost da je prvi čin opisan u Bibliji nakon pada ubojstvo. Unatoč toj sklonosti, ili možda baš zbog nje, stare su civilizacije razvile načelo lex talionis.

Međutim, zauzimanjem širokog, kanonskog pristupa tumačenju Biblije, postaje očito da je Bog nastojao odvratiti ljudska bića od njihovih nasilnih sklonosti. Gledano na ovaj način, načelo lex talionis može se smatrati prvim korakom prema promjeni naših nasilnih tendencija. Iz katoličke perspektive, međutim, ti naponi da se ljudska bića odvrate od nasilja dovršavaju se samo u Kristovom učenju.

David Schloss, <https://www.patheos.com>

Prvo čitanje: Jl 2, 12-18

Razderite srca, a ne halje svoje!

Čitanje Knjige proroka Joela

Sada, govori Gospodin,
vratite se k meni svim srcem svojim
postec, plačuć i kukajuć.”
Razderite srca, a ne halje svoje!
Vratite se Gospodinu, Bogu svome,
jer on je nježnost sama i milosrđe,
spor na ljutnju, a bogat dobrotom,
on se nad zlom ražali.
Tko zna neće li se opet ražaliti,
neće li blagoslov ostaviti za sobom!
Prinose i ljevanice
Gospodinu, Bogu našem!
Trubite u trublju na Sionu!
Sveti post naredite,
oglasite zbor svečani,
narod saberite, posvetite zbor.
Saberite starce, sakupite djecu,
čak i nejač na prsima.
Neka ženik iziđe iz svadbene sobe,

a nevjesta iz odaje.
Između trijema i žrtvenika neka
tuže svećenici,
sluge Gospodnje.
Neka mole:
“Smiluj se, Gospodine, svojem narodu”
Ne prepusti baštine svoje sramoti,
poruzi naroda.
Zašto da se kaže među narodima:
Gdje im je Bog?”
Tad Gospodin, ljubomorani
na zemlju svoju,
smilova se svom narodu.

Riječ Gospodnja

Poziv na obraćenje i pokoru, prorok Joel uputio je pošto su skakavci opustošili polja i uništili ljetinu. Prorok Joel bio je hramski prorok i sljedbenik teologije nastale na Ponovljenom zakonu. Stoga i za navedeno pustošenje polja ne traži redovite uzroke u prirodi nego ih tumači kao posljedicu grijeha, otpada od Boga, te kao snažni Božji znak, opomenu i poziv na obraćenje.

Unutarnje obraćenje praćeno je vanjskim znakovima kako stoji u uvodnoj rečenici: “Sada, govori Gospodin, vratite se k meni svim srcem svojim postec, plačuć i kukajuć”. Post označuje tjelesno očišćenje, plakanje i kukanje emocionalni i verbalni izraz kajanja i žalosti. Pozivom “razderite srca, a ne halje svoje”, prorok upozorava da vanjski izrazi pokore i obraćenja sami po sebi ne znače ništa ako ne uslijede nakon obraćenja ili ako ne stvaraju ugođaj koji vode prema njemu.

Joel ističe nezaobilaznost hramskog bogoslužja. Svećenici su prvi pozvani na pokoru, na okupljanje naroda i molitvu za nj. Svi pripadnici naroda od najmlađih do najstarijih pozvani su okupiti se u Hramu. Obraćenje, zajedništvo, molitva i pokora umilostiviti će Boga i odgovoriti na pitanje pogana: “Gdje im je Bog?” Bog, “ljubomorani na zemlju svoju, smilova se svom narodu.”

Otpjevni psalam: Ps 51,3-6a.12-14.17

Smiluj se, Gospodine, jer sagriješismo!

Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome,
po velikom smilovanju izbriši moje bezakonje!
Operi me svega od moje krivice,
od grijeha me mojeg očisti!

Bezakonje svoje priznajem,
grijeh je moj svagda preda mnom.
Tebi, samom tebi ja sam zgriješio
i učinio što je zlo pred tobom!

Čisto srce stvori mi, Bože,
i duh postojan obnovi u meni!
Ne odbaci me od lica svojega
i svoga svetog duha ne uzmi od mene!

Vrati mi radost svoga spasenja
i učvrsti me duhom spremnim!
Otvori, Gospodine, usne moje,
i usta će moja navješćivati hvalu tvoju.

Tradicija ovaj psalam pripisuje Davidu povezujući ga s njegovim grijehom (preljub i ubojstvo, usp. 2 Sam 11-12). Psalam predstavlja veličanstveni izričaj molitve u kojem molitelj vapi Bogu za očišćenjem i oslobođenjem od grijeha i nevolja koje ga more.

Molitelj je svjestan svojih grijeha i te vapi za milosrđem. Zanimljiv je element u kojemu u potpunoj poniznosti pred Bogom molitelj (David) traži od Gospodina da ga ne odbaci od svoje prisutnosti i da mu ne uzme svoga „svetoga duha“ koga je primio u trenutku posvećenja za kralja i koji mu je davao snage i mudrosti u vođenju naroda. Svjestan svojih slabosti moli Boga da mu pomogne: „učvrsti me duhom spremnim“. Konačno spašen od grijeha koji ga tišti, proslavit će Božju pravednost koja se ostvaruje u milosrđu te će ga ponovno veličati.

Drugo čitanje: 2Kor 5,20 - 6,2

Pomirite se s Bogom... Evo, sad je vrijeme spasa!

Početak Druge poslanice sv. Pavla Korinćanima

Braćo!

Kristovi smo poslanici; Bog vas po nama nagovara. Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom! Njega koji ne okusi grijeha Bog za nas grijehom učini da mi budemo pravednost Božja u njemu.

Kao suradnici opominjemo vas da ne primite uzalud milosti Božje. Jer on veli: "U vrijeme milosti usliših te i u dan spasa pomogoh ti." Evo sad je vrijeme milosno, evo sad je vrijeme spasa!

Riječ Gospodnja

U samu bit apostolskog djelovanja spasa poziv na obraćenje, pomirenje s Bogom. Apostoli "Kristovi poslanici", taj poziv ne upućuju u vlastito nego u Kristovo ime, u ime onoga koji ih je poslao.

Pomirenje ovisi o čovjeku. Bog je svoj korak učinio u Kristu, po njemu je ponudio milost pomirenje. Pomirenje s Bogom znači prihvaćanje Krista. Izrazom: "Umjesto Krista zaklinjemo", Pavao naglašava važnost pomirenja za cjelokupan čovjekov život.

Evandjelje: Mt 6, 1-6.16-18

Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

Uono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima:

Pazite da svoje pravednosti ne činite pred ljudima da vas oni vide. Inače nema vam plaće u vašeg Oca koji je na nebesima. Kada dakle dijeliš milostinju, ne trubi pred sobom, kako to po sinagogama i ulicama čine licemjeri da bi ih ljudi hvalili. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću.

Ti naprotiv, kada daješ milostinju - neka ti ne zna ljevica što čini desnica, da tvoja milostinja bude u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti!

Tako i kad molite, ne budite kao licemjeri. Vole moliti stojeći u sinagogama i na raskršćima ulica da se pokažu ljudima. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. Ti naprotiv, kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i

pomoli se svomu Ocu koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.

I kad postite, ne budite smrknuti kao licemjeri. Izobličuju lica da pokažu ljudima kako poste. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću.

Ti naprotiv, kad postiš, pomaži glavu i umij lice da ne zapaze ljudi kako postiš, nego Otac tvoj, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.

Riječ Gospodnja

Milostinja, molitva i post, premda nisu zapovjeđene Zakonom, predstavljali su pučke pobožnosti u Isusovo vrijeme, omiljene osobito među farizejima. Vjerojatno su smatrane izvršavanjem zapovijedi ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Postom i molitvom iskazuje se ljubav prema Bogu, a milostinjom prema čovjeku.

U današnjem evandjelju Isus ne komentira same oblike pobožnosti, on se osvrće na motivaciju pobožnika. Evandjelje naglašava razliku između Isusa i farizeja i njihovih sljedbenika koji pobožna djela zloupotrebljavaju za stjecanje ili povećanje ugleda u zajednici. Nasuprot njima, Isus poziva svoje učenike na tiha i „nevidljiva“ ili djela pobožnosti iz ljubavi prema Bogu?

U svom današnjem govoru kao i u drugim govorima, izrekama iprispodobama, Isus, da bi istakao bit, situaciju oslikava radikalno. Nije svaki farizej licemjeran, i ne moli, posti ili vrši djela milosrđa javno samo da bi se svidio ljudima. Kod mnogih je to način svjedočenja i poziva da drugi približe Bogu. Nije svaki kršćanin mogao biti tako tih a da ga nitko ne primijeti, a zacijelo ima mnoštvo licemjernih. I najtiša vjera privlači pažnju i komentare.

Isus, dakle, nije kritizirao farizeje što su se u javnosti ponašali pobožno, niti je tražio od svojih učenika da vjeru drže u potpuno privatnom području. Postavljao je ključno pitanje: radi čega čovjek posti, moli i dijeli milostinju? Iz sebičnih ili nesebičnih razloga?

Priradio V. B.

Vrijeme promjene

Evandeoski odlomak, što ga čitamo na početku korizme, stavlja naglasak na drukčiji odnos prema Bogu, sebi i čovjeku. I ovim Isusovim riječima je temelj zapovijed ljubavi budući da molitvom uspostavljamo odnos s Bogom, postom sa sobom, a milostinjom s bližnjim. Zato je nužno da je svaka od tih radnji prožeta ljubavlju, da se radi iz ljubavi i da jedino želi ljubiti. Neprihvatljivo je od djela ljubavi praviti samoreklamu. Potrebno je ljubiti iskreno i ne mareći za osobni probitak. Inače se ne radi o ljubavi, nego o iskorištavanju. Ne samo iskorištavanju molitve, posta i milostinje, nego i o iskorištavanju Boga i čovjeka.

Vrijeme korizme nam se dariva kao vrijeme u kojemu ćemo se mijenjati. Vrijeme u kojemu nećemo samo korigirati ponašanje, nego prvenstveno srce i pogled na svijet. Jer nam čak i dobra djela mogu biti na osudu ako ih ne radimo iz ljubavi. Vrijedno je svakodnevno promišljati o svojim stavovima i o ponašanju što iz njih proistječe. Ipak je korizma privilegirano vrijeme poziva na obraćenje. Zato je dobro danas promisliti o nekoliko stvari što su u

kršćanskoj praksi pomalo gurnute u zaborav i ne prakticiraju se onoliko koliko bi ih kršćani mogli i morali živjeti.

Tu se ponajprije radi o tri već spomenute stvari. Na prvom mjestu o molitvi, koja kao da iščezava iz naših obitelji i osobnih života. Potrebno je prije svega ispravno shvatiti molitvu i znati da kršćanska molitva nije histerično traženje da Bog ispuni naše zahtjeve, nego je molitva uvijek stav zahvalnosti i slavljenja te poniznog oslušivanja Božje volje. Kada na takav način pristupimo molitvi i tako je počnemo prakticirati, onda ćemo doživjeti kako nas molitva odgaja i mijenja.

Premda se post prvenstveno doživljava kao odricanje od hrane, valja nam promisliti i o drugim oblicima posta. O odricanju od onoga što unosimo u svoje živote, a više nas zbunjuje, nego li nas izgrađuje. Potrebno je uvoditi u svoj život post od medija, interneta, ispraznih druženja ili površnih zabava.

Ispravno shvaćen post je neraskidivo povezan s milostinjom. Jer ono što uštedimo odričući se hrane dužni smo dati onima koji su siromašniji od nas. Bez dimenzije milostinje post nije kršćanska vježba. A zamislimo samo koliko bi se dobra moglo učiniti da za vrijeme svakog

<https://deon.pl>

korizmenog nemrsa svaka katolička obitelj u Hrvatskoj izdvoji makar deset kuna za potrebne. Koliko bi se dobra moglo učiniti.

Osim ove tri stvari o kojima čitamo u evanđeoskom odlomku bilo bi veoma dobro da nam započeta korizma bude poticaj da se odlučimo za svakodnevno čitanje i promišljanje Svetoga pisma. Nepojmljivo je da postoje kršćani koji nikada u životu nisu pročitali Sveto pismo ili barem Novi zavjet. Kako zavoljeti Krista ako ne upoznamo njegove riječi i djela? Kako ga nasljedovati ako ne znamo njegovu volju?

Pritom valja imati na pameti da Sveto pismo treba čitati u vjeri i molitvi. Otvorena srca i poučljivo. I ne smijemo upasti u napast da počnemo pročitano tumačiti na svoj način, nego smo dužni slušati Duha Svetoga koji je podjednako nadahnjivao svete pisce, ali i crkveno učiteljstvo koje ispravno tumači ono što je napisano.

Sljedeća stvar što bismo je morali vježbati ove korizme je šutnja. Živimo u svijetu buke i neprestanog brbljanja. Ne samo da sami uvijek nešto govorimo, nego smo neprestano u buci drugih ljudi ili medija. Potrebno je povući se u tišinu i dopustiti da nam progovara Bog preko naše savjesti. Potrebno je oslušivati poticaje Duha

Svetoga. Boga se lakše čuje u tišini. Potrebno je povući se u osamu, odmaknuti se od galame te promišljati i prepoznavati znakove vremena.

U ovoj korizmi bismo mogli vratiti u praksu još jedno zaboravljeno kršćansko djelo milosrđa od kojega kao da se ustručavamo i smatramo ga neprikladnim. Radi se o bratskoj opomeni. O dobrom savjetu, o iskrenom poticaju, o dobronamjernoj pouci i opominjanju u ljubavi. Bratska opomena nije poraliziranje, prozivanje ili ponižavanje onoga kojemu se obraćamo. Ispravno shvaćena bratska opomena je čin ljubavi i znak da nam je stalo do čovjeka kojega opominjemo radi njegove nesavršenosti što smo je uočili.

Vrijeme pred nama je vrijeme kršćanske zrelosti. Vrijeme ozbiljnoga opredjeljenja za kršćanski život. Vrijeme je da se oda sna prenememo. Vrijeme je da svojim kršćanskim životom budemo blagoslov za prostor i vrijeme što su nam darovani.

Čista srijeda - pepelnica

Pepelnica ili Čista srijeda je prvi dan korizme, priprave za Uskrs. Budući da je Uskrs pomična svetkovina koja se u Katoličkoj i ostalim zapadnokršćanskim crkvama slavi u prvu nedjelju poslije punog mjeseca nakon proljetne ravnodnevnice, Pepelnica može biti srijeda između 4. veljače i 11. ožujka. Liturgijski Crkva na Čistu srijedu podsjeća vjernike na njihovu smrtnost i potrebu pomirenja s Bogom. To je osobito naglašeno u obredu pepeljenja kad svećenik posipajući pepelom vjernike ili im pepelom stavlja znak križa na čelo izgovara: „*Sjeti se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah vratiti*“ ili „*Obratite se i vjerujte evanđelju*“.

Simbolička uporaba pepela poznata je već u Starom zavjetu. Posipanje pepelom praćeno odijevanjem od grube kostrijeti bilo je znak poniznosti i pokore, ali i znak žalosti i kajanja za grijeh. U starom zavjetu nalazimo nekoliko tekstova koji opisuju uporabu i svrhu posipanja pepelom.

Knjiga o Jobu, nastala između sedmog i petog prije Krista, govori o Jobovom obraćanju Bogu gdje na kraju molitve izgovara „*Sve riječi svoje zato ja poričem i kajem se u prahu i pepelu.*“ (Job 42,6)

Prorok Danijel, proričući babilonsko sužanjstvo i razaranje Jeruzalema (oko 550. pr. Kr.) je napisao: „*Ja obratih svoje lice prema Gospodinu Bogu nastojeći moliti se i zaklinjati u postu, kostrijeti i pepelu.*“ (Dn 9,3)

Knjiga o Esteri pripovijeda o Mordokaju koji je, čuvši za planove kralja Ahasvera (ili Kserksa, 485.- 464. pr. Kr.) da potpuno istrijebi židovski narod: „*Razdera na sebi haljine, navuče kostrijet, posu se pepelom i prođe posred grada kukajući glasno i gorko.*“ (Est 4,1)

Ninivljani nakon Joninog propovijedanja i poziva na obraćenje „... *povjerovaše Bogu; oglasiše post i obukoše se u kostrijet, svi od najvećega do najmanjega. Glas doprije do kralja ninivskoga: on ustade s prijestolja, skide plašt sa sebe, odjenu se u kostrijet i sjede u pepeo.*“ (Jona 3, 5-6).

U Novom zavjetu na nekoliko mjesta se spominje pepeo praćen kostrijeću, drugim znakom pokore i obraćenja. Tako Matej prenosi Isusove riječi: „*Jao tebi, Korozaine! Jao tebi, Betsaido! Da su se u Tiru i Sidonu zbila čudesa koja su se dogodila u vama, odavna bi se već oni u kostrijeti i pepelu bili obratili*“ (Mt 11,21), a slično i Luka (Lk 10,13).

Rana Crkva nastavila je s praksom posipanja pepelom koji svoju simboliku

<https://www.avvenire.it/>

baštini iz Svetog pisma. U Rimu su pokornici i teški grešnici, koji su nakon krštenja počinili teške grijeh, idolopoklonstvo - otpad od vjere, ubojstvo i preljub, javnu pokoru počinjali prvog dana korizme kao pripremu za pomirenje. Nakon pokajanja i izražene spremnosti vratiti se u zajednicu vjernika, posipani su pepelom, obučeni u kostrijet morali su biti odvojeni dok se ne pomire s kršćanskom zajednicom. Obično su stajali pred crkvenim vratima vršeći javnu pokoru. a pokora mogla je trajati i više godina prije nego prime službeno pomirenje na Veliki četvrtak. U nekim se krajevima takvo pomirenje moglo dobiti samo jednom u životu. Njima su se u korizmi pridruživali i svi koji su se smatrali grješnicima. U svojoj knjizi, *De Poenitentia (O pokori)*, Tertulijan (oko 160.-220.) je propisao da pokajnik mora "živjeti bez radosti u grubosti kostrijeti i bijedi pepela." Euzebije (260.-340.), povjesničar rane, ispričao je u svojoj *Povijesti Crkve* kako je otpadnik po imenu Natalis došao papi Zefirinu (199. 217.) odjeven u kostrijet i pepeo moleći za oprostjenje.

Kada su ti običaji nestali (8.- 10. stoljeće), početak pokorničkog vremena korizme simbolizirao se pepeljenjem cijele zajednice.

U nekim krajevima, u srednjem vijeku do osmog stoljeća, običaj je umiruće polagati na tlo na grubu tkaninu posutu pepelom kao potvrdom pokore i pokajanja umirućega kojega je svećenik blagoslivljao.

Današnji obred pepeljenja dolazi od običaja javnih pokornika. Teško je utvrditi kad je obred pepeljenja raširen na sve vjernike. Spominje se kao opći obred za svećenike i vjernike u Sinodi u Beneventu, 1091., ali gotovo stotinu godina ranije anglosaksonski homilist Ælfric pretpostavlja da se odnosi na sve vjernike a ne samo javne pokornike. Obrednik za pepeljenje nalazi se i u najstarijim prijepisima *Gregorijanskog sakramentara*, od kojih je jedan nastao u osmom stoljeću. Izvorni sakramentar nastao je u vrijeme gregorijanske reforme pape Grgura Velikoga (590. - 604.), tako da se može zaključiti da je obred pepeljenja postojao i u njegovo vrijeme.

U Katoličkoj crkvi, blagoslivlja se pepeo od spaljenih maslinovih i palminih grančica korištenih na prošlogodišnjoj procesiji na Cvjetnicu.

Čista srijeda i Veliki petak su zapovijedani dani posta i nemrsa, što znači da vjernik može uzeti samo jedan puni obrok i bez mesa.

Pepelnicu se obilježava u anglikanskoj, luteranskoj i nekim drugim protestantskim crkvama. U pravoslavnim crkvama *veliki post* (korizma) u počinje ponedjeljak te ne slave Pepelnicu kao zapadne crkve, a i Uskrs je najčešće različitog datuma.

Mali vjeronaučni leksikon

Misal

Misal, srednjovjekovni latinski *missale*, prema crkvenolatskom *missa: misa*, katolička liturgijska knjiga u kojoj su sabrane misne molitve, čitanja, pjevanja i rubrike.

U ranome srednjem vijeku ti su misni dijelovi bili podijeljeni u različitim liturgijskim knjigama (sakramentarij, lekcionar, antifonar, gradual i dr.), sve do IX. ili X. st., kada se mjesto mnogih knjiga počela upotrebljavati samo knjiga *Missale plenum* ili *plenarium*.

Misalom su se služili isprva redovnici, a od XIII. stoljeća i ostali kler.

Papa Pio V. nakon Tridentskoga koncila (1545.–63.) objavio je službeno izdanje *Rimskoga misala* (*Missale Romanum*, 1570.; revidiran 1604. i 1634.).

Rimski misal upotrebljava se u cijeloj Zapadnoj crkvi, s malim iznimkama (kartuzijanski i dominikanski, te ambrozijanski i mozarapski misal).

Nakon manjih reformi Rimskoga misala (za Pija X., Benedikta XV. i Pija XII.), II. vatikanski koncil svojom konstitucijom *O liturgiji* 1963. započeo je veliku reformu, u kojoj su sudjelovali stručnjaci iz cijeloga svijeta. U reformiranome misalu odvojena su čitanja, kao u negdašnjim lekcionarima (nedjeljna čitanja u trogodišnjem ciklusu, svagdašnja čitanja u dvogodišnjem ciklusu, blagdanska, svetačka i druga čitanja). Obnovljeni Rimski misal odobrio je 1969. papa Pavao VI. Ubrzo su uslijedili prijevodi na narodne jezike, npr. za hrvatsko jezično područje *Rimski misal, Red mise* (1969.), Misni obrasci (1973.).

Od hrvatskih starih rukopisnih latinskih misala najstariji su *Missale plenarium*, pisan beneventanom u XI. st. u Dalmaciji (danas u Zagrebu), misal iz XII. st. pisan karolinom (u Splitu), goticom pisani *Missale Zagrabiense* biskupa A. Kažotića (između 1323. i 1326.) i *Missale Canonorum Traguriensium* iz XIV. st. Među našim najljepšim glagoljskim rukopisima pisanima uglatim glagoljskim ustavom sačuvano je i nekoliko misala: *Vatikanski misal* iz 1315., *Misal kneza Novaka* iz 1368., *Hrvojev misal* i *Ročki misal* s početka XV. st. Prva knjiga tiskana glagoljicom bio je *Misal po zakonu Rimskoga dvora* (1483.); slijedila su izdanja 1494. u Senju, 1528. u Mlecima, 1531. u Rijeci.

Sveta sjena

Živio jednom čovjek koji je bio toliko bogobožan da su se i anđeli radovali kad su ga vidjeli. Ali usprkos svojoj svetosti, on nije imao pojma da je svet. On je jednostavno obavljao svoje obične dnevne poslove šireći iz sebe dobrotu kao što cvijet nesvjesno širi miris ili ulična svjetiljka svjetlo.

Njegova je svetost bila u tome da je zaboravljao prošlost svake osobe, i svaku je od njih uzimao takvu kakva je sada, i iznad pojavnosti svake osobe gledao je u njezino središte gdje je bila nevina i bez ljage, i neupućena da bi znala što čini. Stoga je ljubio i opraštao svakom koga bi susreo - i nije u tom vidio ništa izvanredna, jer je to bio rezultat njegova gledanja na ljude.

Jednog mu dana reče anđeo:

- *Bog me šalje k tebi. Moli što god želiš, i bit će ti dano. Želiš li imati dar ozdravljenja?*
- *Ne, odgovori čovjek, više volim da Bog sam ozdravlja ljude.*
- *Bi li htio da grješnike privodiš na put pravednosti?*
- *Ne, odgovori, ne spada na mene da diram ljudska srca. To je posao anđela.*
- *Bi li htio biti takav uzor kreposti da bi ljudi bili potaknuti da te nasljeđuju?*
- *Ne, odgovori svetac, to bi mene učinilo središtem pozornosti.*
- *Što onda želiš?* upita anđeo.
- *Milost Božju,* odgovori čovjek. - *Budem li nju imao, imam sve što želim.*
- *Ne, moraš moliti jedno čudo,* odgovori anđeo, *ili će ti jedno biti nametnuto.*
- *Dobro, onda molim ovo: neka činim dobro a da ne budem svjestan da ga činim.*

I stoga bi odlučeno da svečeva sjena ima moć ozdravljati kad god padne iza njega. I tako, kamogod bi njegova sjena pala - pod uvjetom da je sjena bila za njegovim leđima - bolesni su ozdravljali, zemlja je postala plodna, izvori su se napunili vodom, a boja se vratila na lica onih koji su bili pritisnuti životnom žalošću.

A svetac o tome ništa nije znao, jer je pažnja ljudi bila toliko usredotočena na sjenu da su zaboravili čovjeka, i tako je njegova želja da čini dobro, a da pri tom bude zaboravljen, bila obilno ispunjena.

Nova imena za asteroide: tri isusovca i papa

Papa Grgur XIII.

Međunarodna astronomska unija (IAU) na nebu je ovjekovječila tri isusovačka astronoma i papu Grgura XIII. Ova četiri asteroida u asteroidnom pojasu između Marsa i Jupitera sada nose njihova imena, objavila je IAU u svom najnovijem biltenu za veljaču 2023., prenosi Vatikanska zvjezdarnica.

Povezanost isusovaca s astronomijom

Osim Grgura XIII. među novim asteroidima su još tri koja sada nose imena trojice isusovaca.

To su bivši ravnatelj Vatikanske zvjezdarnice **Johann Georg Hagen** (1847. – 1930.), koji je potvrdio teorije Nikole Kopernika i Galilea Gallileija svojim eksperimentima o rotaciji Zemlje.

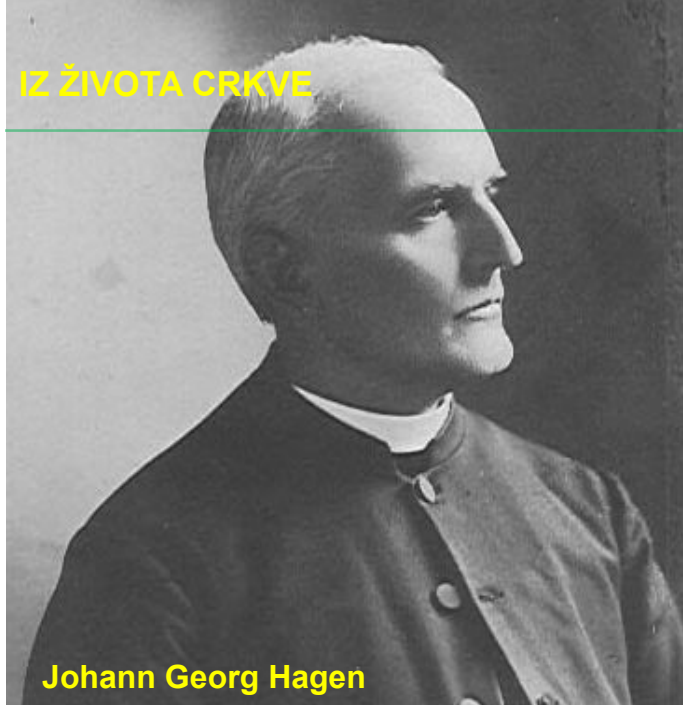
Astronom i teolog **William Stoeger** (1943. – 2014.), koji je eksperimentalno testirao matematičke teorije o kozmologiji.

Fizičar i filozof **Robert Janusz** (rođen 1964.), koji proučava zvjezdane klastere i međuzvjezdanu materiju. Asteroidi nazvani u njihovu čast zovu se (562971) „Johannhagen“, (551878) „Stoeger“ i (565184) „Janusz“. Sva četiri asteroida nalaze se u asteroidnom pojasu između Marsa i Jupitera, a otkriveni su u Vatikanskoj zvjezdarnici.

Isusovački je red stoljećima usko povezan s astronomijom. Iz njihovih redova dolaze istraživači poput Angela Secchija,

Jedan asteroid će u budućnosti nositi rodno ime **pape Grgura XIII**. Objavila je to u svom najnovijem biltenu (veljača 2023.) Radna skupina za imenovanje malih nebeskih tijela Međunarodne astronomske unije (International Astronomical Union, IAU). Asteroid otkriven 2012. s brojem 560794 ubuduće će se zvati „Ugoboncompagni“. Ugo Boncompagni (1502. – 1585.) izabran je za papu 1572. godine. U svom pontifikatu Grgur XIII. je, uz doprinos znanosti, reformirao kalendar. Njegov gregorijanski kalendar i danas je u uporabi.

U svom biltenu IAU Papi također odaje priznanje za njegov doprinos astronomiji. Grgur XIII dao izgraditi „Toranj vjetrova“ u sklopu Vatikanske zvjezdarnice, koja je u to vrijeme još bila u samom Vatikanu. Toranj visok 73 metra, dovršen 1580., korišten je, među ostalim, kao zvjezdarnica za obavljanje astronomskih promatranja potrebnih za reformu kalendara.

Johann Georg Hagen

William Stoeger

utemeljitelja moderne astrofizike. Vatikansku zvezdarnicu, čija je povijest započela izgradnjom „Tornja vjetrova“ u 16. stoljeću, od početka su vodili isusovci. Danas je središte instituta u Castel Gandolfu, dok su od 1981. godine istraživački objekti na Sveučilištu Arizona (SAD). U Arizoni, upravljaju i vlastitom zvezdarnicom na Mount Grahamu. Isusovački astronom Robert Macke, koji istražuje meteorologiju pri Vatikanskoj zvezdarnici, nabrojao je najmanje 32 asteroida nazvana po isusovcima, uključujući nova imena.

Veliki sveci i reformatori između Marsa i Jupitera

Tu su i lunarni krateri i asteroidi nazvani po papama, biskupima i svecima. Primjerice, od 2000. jedan asteroid nosi naziv „Ratzinger“ jer je tadašnji prefekt Kongregacije za nauk vjere kardinal Joseph Ratzinger vatikanske arhive otvorio znanstvenicima. Ostali asteroidi u tom glavnom pojasu nazvani su po mučenicima iz 5. stoljeća Svetoj Juliji od Korzike, Ivani Orleanskoj, Mechthildi od Magdeburga, Hildegardi od Bingena i srednjovjekovnom filozofu i teologu Albertu Velikom. No i reformacija je također „nebeska“: asteroid 7100 nosi naziv „Martin Luther“ a 7256 „Dietrich Bonhoeffer“, oba dijele orbitu s Ratzingerom i svecima.

Imenovanje asteroida proces je u više koraka. Novo nebesko tijelo je registrirano kada ga promatrač uspije promatrati dvije uzastopne noći. Viđenja se tada moraju prijaviti Centru za manje planete IAU-a, koji izdaje privremeni identifikacijski broj. Prethodna viđenja ranije neidentificiranih nebeskih tijela uspoređuju se s novim promatranjima, a sva dupliranja se spajaju. Nakon što se iz podataka može odrediti točna orbita, asteroid će dobiti stalni broj. Pravo izbora imena ima onaj istraživač koji je dao dovoljno podataka za izračunavanje orbite, a ne nužno prvi otkrivač. Prijedlog imenovanja zatim ispituje Radna skupina za imenovanje manjih nebeskih tijela i konačno ga službeno objavljuje, prenosi Vatikanska zvezdarnica.

<https://ika.hkm.hr>

Robert Janusz

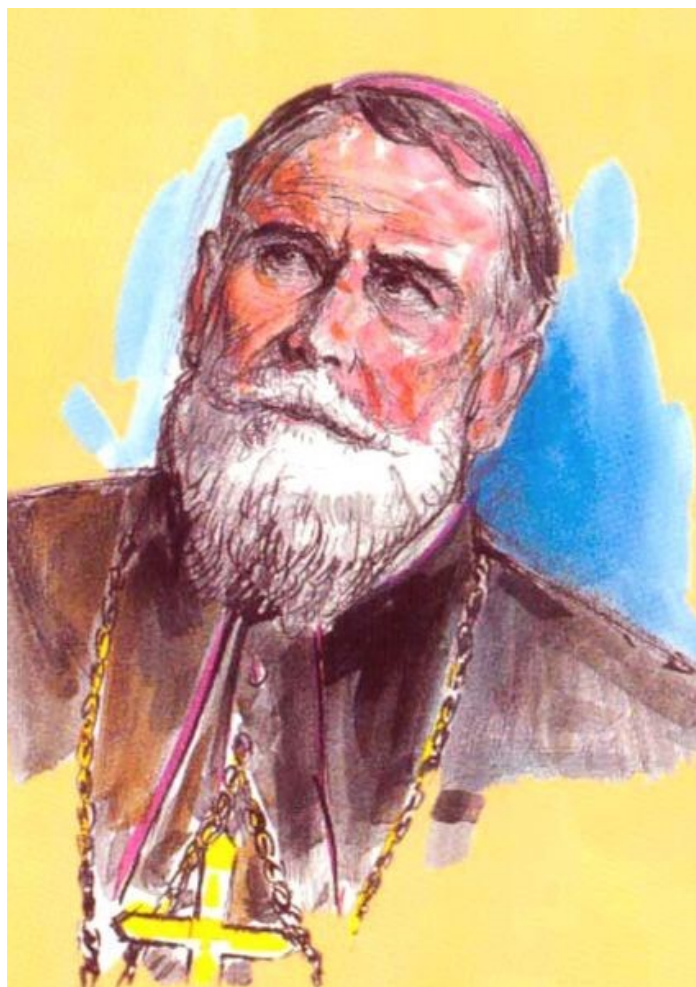
Luigi Versiglia i Callisto Caravario

25. veljače

Luigi Versiglia

Sveti Luigi Versiglia, talijanski salezijanac, biskup i mučenik, rođen je 5. lipnja 1873. u naselju Oliva Gessi (provincija Pavia, Lombardija). S 12 godina stupio je u oratorij svetog Ivana Bosca, 1889. postao salezijanac, studirao filozofiju na Gregorijani u Rimu, a 21. prosinca 1895. zaređen je za svećenika. Bio je najprije deset godina poglavar novaka u gradu Genzano di Roma (Lazio). Poveo je 1906. prve salezijanske misionare u Kinu.

Nakon utemeljenja salezijanske matične kuće u Macau, posvećen je 1920. za biskupa i imenovan za prvog apostolskog vikara u Shaoguanu (provincija Guangdong, južna Kina). U teškim vremenima, prožetim političkim sukobima, socijalnim teškoćama i širenjem kriminala, bio je mudar i neumoran pastir, više brižni otac nego strogi poglavar. U svojem vikarijatu otvorio je sjemenište, škole, sirotište i dom za stare i nemoćne pa su ga cijenili i nekršćani.

Callisto Caravario

Njegov prijatelj i subrat, mladi misionar, don Callisto Caravario, svećenik salezijanac, rodio se 18. lipnja 1903. u Cuorgnèu (provincija Torino, Pijemont), u pobožnoj radničkoj obitelji. Školovao se u salezijanskom oratoriju i 1919. postao salezijanski novak. Upoznao je biskupa Luigija Versigliu 1921. u Torinu i tada mu rekao: „Biskupe, vidjet ćemo se uskoro u Kini!“ Plemenit i blag mladić, otputovao je 1923. u Kinu. Najprije je kao misionar djelovao u Macau, potom na otoku Timoru, a od 1929. u Shaoguanu, gdje ga je biskup Versiglia zaredio za svećenika.

Mučeništvo

Za vrijeme jednog pastoralnog putovanja u malu kršćansku misiju u Lianzhou (provincija Guangdong, južna Kina), područje opustošeno građanskim ratom, brod na kojem su plovili biskup Luigi, don Callisto i petero mladih ljudi, dva učitelja, njihove sestre i jedna vjeroučiteljica, napali su kineski riječni gusari, njih desetak. Razbojnici su najprije tražili da im misionari plate 500 dolara, a kad su im misionari odgovorili da nemaju novaca, odlučili sa sobom odvesti tri djevojke. Dvojica salezijanaca stali su pred njih i nisu im to dopustili. Razbojnici su ih nato odveli u obližnju šumu, srušili na tlo, svezali ih, istrgnuli im križeve s vrata i potom ih ustrijelili. Salezijanski mučenici umrli su s molitvom na usnama. O njihovom junaštvu kasnije su svjedočili njihovi suputnici. Dogodilo se to 25. veljače 1930., nedaleko Lianzhoua. Otete djevojke oslobodila je nakon nekoliko dana kineska vojska.

Papa Ivan Pavao II. proglasio je mučenike Luigija Versigliu i Callista Caravarija 15. svibnja 1983. blaženima, a 1. listopada 2000. svetima, zajedno s još 118 kineskih mučenika. Tada je veliki papa izjavio: „Dvojica salezijanaca postali su sveci ne zbog toga što su bili mučenici, već su postali mučenici zbog toga što su bili sveci“.

<https://www.velecasnisudac.com/>

LOURDES

29. vojno-policijsko hodočašće 9. - 16. svibnja 2023.

NAJVAŽNIJE OBAVIJESTI

- ◆ **CIJENA SMJEŠTAJA U HOTELU: 350,00 eura;**
mogućnost doplate za jednokrevetnu sobu **125.00 eura po osobi.**
U cijenu uključena 4 puna pansiona i jedan polupansion
- ◆ **CIJENA SMJEŠTAJA U TABORU - VOJNOM KAMPU: 120,00 eura.**
U cijenu uključena tri obroka dnevno. U kampu su taborski uvjeti smještaja u šatorima, pa hodočasnici moraju ponijeti vreću za spavanje, pokrivač i manji jastuk.
- ◆ Za hodočašće se mogu prijaviti **djelatnici MUP-a RH** i članovi njihove uže obitelji. **Prednost imaju osobe u odori.**
- ◆ Za boravak u kampu mogu se prijaviti isključivo policijski službenici u odori.
- ◆ Hodočasnici, djelatnici MUP-a RH, imaju pravo na **plaćene slobodne dane, bez dnevnica**, u razdoblju **od 8. do 17. svibnja 2023. godine.**
- ◆ Hodočasnici moraju ispuniti **OBRAZAC ZA PRIJAVU** koji potpisuje i ovjerava nadređeni rukovoditelj i policijski kapelan. **Zadnji rok za prijavu je 7. travnja 2023.**
- ◆ Ovjereni obrazac za prijavu odmah dostaviti Samostalnoj službi za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH na: tel. fax.: **(01) 2426 496, spec.: 26 496.**
- ◆ Prijava bez potpuno ispunjenog i ovjerenog obrasca smatrat će se **NEVAŽEĆOM**, bez obzira na uplatu.
Uplatu je potrebno izvršiti **najkasnije do 21. travnja 2023. godine.**
- ◆ Presliku uplatnice odmah nakon uplate, poslati (faksirati) Samostalnoj službi za suradnju s Vojnim ordinarijatom na faks (01) 2426 496, spec. 26 496 .
- ◆ *U slučaju odustajanja od putovanja, potrebno je pronaći zamjenu i obavijestiti Samostalnu službu za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj. Vojni ordinarijat u RH osigurava povrat 80 % uplaćenog iznosa za objave koje pristignu do 22. travnja 2011.*
- ◆ Na hodočašće se putuje u civilnoj odjeći, a **POLICIJSKI SLUŽBENICI MORAJU PONIJETI ODORU !**

Ostale informacije mogu se dobiti u

Samostalnoj službi za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj, na tel.: (01) 2426 496, (spec.: 26 525) ili

na www.vojni-ordinarijat.hr.

Duhovne vježbe

Raspored za ožujak

7. - 10. ožujka

**PU krapinsko - zagorska
PU virovitičko - podravska
PU zadarska**

14. - 17. ožujka

**MUP, RP
PU dubrovačko - neretvanska**

28. - 31. ožujka

Bračni susret

NAŠI POKOJNI

DANIJEL AUGUSTINOVIĆ,

PU zagrebačka, Zagreb, 19. veljače 1992.

SEMIR BABIĆ,

PU primorsko - goranska, u službi, Rupa - Pasjak, 24. veljače 1994.

PERICA ROSANDIĆ,

PU brodsko - posavska, Slavonski Brod, 24. veljače 1994.

CHRISTIAN IVKOVIĆ,

PU zagrebačka, 24. veljače 1992.

POČIVALI U MIRU